

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 10.10.2003

KOM(2003) 591 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
OG REGIONSUDVALGET**

**om midtvejsevalueringen af det flerårige fællesskabsprogram til fremme af udvikling og
brug af europæisk digitalt indhold på de globale net og til fremme af sproglig
mangfoldighed i informationssamfundet (eContent)**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
OG REGIONSUDVALGET**

**om midtvejsevalueringen af det flerårige fællesskabsprogram til fremme af udvikling og
brug af europæisk digitalt indhold på de globale net og til fremme af sproglig
mangfoldighed i informationssamfundet (eContent)**

(EØS-relevant tekst)

Indledning

Denne meddelelse drejer sig om midtvejsevalueringen af eContent-programmet (2001– 2004). Evalueringen blev foretaget af et virksomhedskonsortium¹ i henhold til en kontrakt indgået efter et offentligt udbud iværksat af Generaldirektoratet for Informationssamfundet i sommeren 2002. Evalueringen fandt sted fra januar til juni 2003. Resumé af evalueringsrapporten er vedlagt som bilag til denne meddelelse².

eContent-programmet

Som anført i Rådets beslutning³, har programmet til formål at:

- At skabe gunstige betingelser for udviklingen af europæisk multimedieindholdsindustri
- at stimulere efterspørgsel efter og anvendelse af multimedieindhold
- at bidrage til fællesskabets borgeres faglige, sociale og kulturelle udvikling
- at fremme udveksling af viden mellem brugere og udbydere.

Programmet løber i fire år fra januar 2001 til januar 2005 og har et referencebudget på 100 mio. EUR. Programmet har tre aktionslinjer:

- forbedring af adgangen til og udvidelse af brugen af offentlig information
- fremme af indholdsproduktionen i et flersproget og multikulturelt miljø.
- forøgelse af dynamikken på markedet for digitalt indhold.

I perioden 2001 – 2002 blev 58 projekter med deltagelse af flere end 468 organisationer⁴ samfinansieret.

¹ Technopolis Ltd (ledende kontrahent), IDATE, PRISMA.

² Midtvejsevaluering af eContent-programmet: Endelig rapport, juni 2003, Technopolis Ltd., IDATE, PRISMA www.cordis.lu/econtent.

³ Rådets beslutning 2001/48/EF af 22. december 2000 (EFT L 14 af 18.1.2001, s. 32).

⁴ Kontrakter indgået med konsortier efter indkaldelse af forslag i programperioden 2001 og 2002.

Formålet med evalueringen

I midtvejsevalueringen vurderedes, i hvilket omfang programmet i sine to første år havde kunnet opfylde de mål, som er fastsat i Rådets beslutning. Det blev ligeledes vurderet, hvorvidt programmets aktionsprincipper (interventionslogik) havde været virkningsfuld, hvorvidt programmets tilrettelæggelse og forvaltning er effektiv samt rationale, synergieffekter og bæredygtighed, og hvorvidt programmet opfyldte målgruppens behov. Evalueringseksperterne formulerede anbefalinger for anden halvdel af det igangværende program og kom med forslag vedrørende eventuelle efterfølgende aktiviteter.

De vigtigste evalueringsresultater

Evalueringseksperterne fandt, at programmet havde været en succes i forhold til de midler, der er afsat til det. Programmet opfylder målet om at demonstrere den potentielle økonomiske gevinst i forbindelse med den offentlige sektors informationer samt de forbedrede muligheder for at få markedsadgang ved hjælp af sproglig og kulturel tilpasning af digitalt indhold til forskellige målgrupper.

Evalueringseksperterne anerkendte det igangværende programs positive virkning og udtrykte en klar anbefaling om fortsat at støtte digitalt indhold via Fællesskabets politikker og programmer.

Nærmere beskrivelse af resultaterne

Nærmere beskrevet var konklusionen at:

- **Programmets interventionslogik er godt udformet** med et hierarki af mål, som rækker fra tilvejebringelse af de politiske rammer for lettere “internetadgang for alle”, over aktionslinjernes operationelle mål til de forventede resultater fra de enkelte udvalgte projekter
- **programmet stimulerede projekter, som ikke ville være blevet gennemført** i samme form eller med den samme grænseoverskridende dimension. Programmet har derfor haft en stor komplementerende virkning og en fornuftig anvendelse af offentlige midler. De deltagende organisationer påpegede navnlig, at det grænseoverskridende netværksarbejde, som indgik i projekterne, havde en løftestangseffekt.
- **programmet nåede sin målgruppe**, hovedsageligt SMV, som udgjorde 43% af deltagerne, fulgt af organisationer i den offentlige sektor (40%). Med hensyn til støtte, så gik 44% til SMV, og 29% gik til virksomheder med færre end 50 ansatte. Disse støttemodtagere lagde udtrykkeligt vægt på fordelene ved at kunne samarbejde på grænseoverskridende projekter.
- **Programmet blev som helhed godt forvaltet.** Der var kun små problemer ved programmets gennemførelse: der var nogen forsinkelse ved kontrakttildeleling og udbetalinger, og netværksaktiviteterne og informationsudvekslingen mellem projekter kunne have været bedre.

De vigtigste anbefalinger for gennemførelse af eContent-programmet

Evalueringsrapporten indeholder både anbefalinger til Kommissionen og til medlemsstaterne vedrørende gennemførelsen af det igangværende program. I det følgende anføres de vigtigste anbefalinger til Kommissionen sammen med dennes bemærkninger:

Anbefaling 1: De finansielle krav til deltagerne er for strenge for de SMV og nystartede virksomheder, som er programmets hovedmålgruppe. Kommissionen bør også nedbringe forsinkelserne ved udbetalinger til deltagende organisationer.

Kommissionens bemærkninger. De juridiske og finansielle regler, der anvendes for deltagerne i eContent-programmet, er reglerne i Fællesskabets finansforordning. Forordningen bygger på principper om forsvarlig finansiell forvaltning og beskyttelse af den offentlige interesse. Alle kontrahenter, herunder SMV og nystartede virksomheder, skal demonstrere, at de har kapacitet til at samfinansiere projektet, samt at de har de menneskelige og finansielle ressourcer til at gennemføre projektet. Kommissionen støtter SMV's og nystartede virksomheders deltagelse ved at udbetale et forskud på op til 30% af kontraktsummen og deler omkostningerne for eventuelle finansielle garantier.

Med ikrafttræden af den nye finansforordning den 1. januar 2003 nedbringes fristen for kontraktudbetalinger til nye deltagere fra 60 til 45 dage fra godkendelsen af rapporter, hvilket letter den økonomiske byrde for de mindre virksomheder.

Anbefaling 2: Der bør lægges mere vægt på projekternes kommercielle side.

Kommissionens bemærkninger. eContent-programmet er ganske vist markedsorienteret, men også inden for et område, hvor risikoen for fejlslag er stor og den offentlige interesse vejer tungt. eContent-programmet støtter to typer projekter finansielt.

Den første type er projekter, som er offentlige/private partnerskaber og/eller flersprogede/multikulturelle applikationer, der sigter mod at frembringe demonstrationseksempler på indtægtsgivende tjenester. Denne aktion har direkte forbindelse til lovgivningsforanstaltninger, som Kommissionen har foreslået⁵, til støtte for anvendelse af oplysninger, som den offentlige sektor ligger inde med. Forslaget bidrager til den holdningsændring, der skal ske hos offentlige organer, for at fremme anvendelsen af det offentliges informationsressourcer.

Den anden type er projekter, som tjener som forberedelse til udvikling af tjenester i en senere fase, f.eks. sammenkobling af eksisterende dataressourcer i medlemsstaterne, samtidig med at der fastlægges en tydelig strategi for anvendelsen af oplysningerne. Selv om disse projekter⁶ har en længere tidshorisont for markedsføring, søger de at inddrage potentielle brugere af de tjenester, der kommer ud af projektet.

På den ene side giver denne metode fungerende demonstrationseksempler ved hjælp af den første type projekter, og på den anden side sørger den anden type projekter for, at der er yderligere data til rådighed, som kan udnyttes inden for de områder, der bedst tjener den offentlige interesse.

Anbefaling 3: Feedback til afviste ansøgere bør forbedres.

⁵ EFT C 227 E, 24.9.2002, p. 382-386 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter (KOM(2002) 207 endelig).

⁶ Se Rådets beslutning om eContent-programmet, bilag I, for nærmere oplysninger om de støttede projekter.

Kommissionens bemærkninger. Hvert forslag evalueres ud fra en række kriterier, som offentliggøres i indkaldelsesdokumenterne. Kommissionen fremsender en detaljeret begrundelse for godkendelse eller afvisning af deres projekt til de enkelte forslagsstillere. Der gives feedback for hvert af disse kriterier, så forslagsstillerne kan revidere deres forslag og eventuelt indsende en forbedret version i forbindelse med en senere indkaldelse. Herudover tilbyder Kommissionens tjenestegrene potentielle forslagsstillere, at de kan få en reaktion på deres ideer, inden der udarbejdes et fuldstændigt forslag, så det kan konstateres, om der er overensstemmelse med programmets mål.

Anbefaling 4: Kommissionen bør tilskynde til samarbejde og netværksarrangementer blandt de nationale kontaktpunkter, som udbreder oplysninger om programmet, med henblik på at forbedre kvaliteten af den service, der tilbydes.

Kommissionens bemærkninger. Kommissionen bider mærke i denne anbefaling og vil fortsætte med at uddanne kontaktpunkternes personale. Det bør bemærkes, at de nationale kontaktpunkter, som har til opgave at informere potentielle deltagere, er en støtteordning, som etableres og finansieres af medlemsstater og de deltagende lande i henhold til nærhedsprincippet. Derfor vil serviceniveauet og de disponible ressourcer være afhængige af de enkelte landes allokering af finansielle midler.

Vigtigste anbefalinger vedrørende et eventuelt følgende program

Anbefaling 5: Kontrahenten mener, at der er behov for et opfølgningsprogram.

Kommissionens bemærkninger. Kommissionen bider mærke i effektstudien af det løbende program samt den brede konsultationsproces, som kontrahenten har gennemført. Som led i evalueringen blev mere end 2000 organisationer, som har indgivet en ansøgning til programmet, spurgt om deres aktiviteter med hensyn til e-indhold.

Mange svarede, at EU-støtten var værdifuld, fordi den gav mulighed for at etablere netværksarrangementer med lignende eller komplementære organisationer i andre lande eller fungerede som et incitament til at engagere sig i grænseoverskridende samarbejdsprojekter.

Kommissionen anførte i sin meddelelse om *eEurope 2005*⁷ digitalt indhold som et nøgleelement, når det drejer sig om at mindske den digitale kløft og øge brugen af globale net. Der er overvejelser i gang om et opfølgningsprogram i øjeblikket.

Anbefaling 6: Kontrahenten opfordrer Kommissionen til at maksimere virkningen af de givne ressourcer og at begrænse den potentielle målgruppe.

Kommissionens bemærkninger. Kommissionen er enig i, at virkningen bør maksimeres, og at der bør ske en vis rationalisering af aktiviteterne. Kommissionen vil i sit forslag anføre områder, hvor merværdien på europæisk niveau kan forøges. Kommissionen støtter navnlig kontrahentens synspunkt, at flersprogede og multikulturelle elementer bør være en central del af alle projekter og ikke genstand for en separat aktionslinje.

⁷ eEurope 2005: Et informationssamfund for alle, KOM(2002) 263 endelig af 28. maj 2002.

Der er iværksat en konsultation med branchen for at få udpeget områder, hvor den offentlige interesse og branchens prioriteter konvergerer med henblik på at skabe grobund for effektive offentlige/private partnerskaber.

KONKLUSION

Kommissionen har noteret sig resultaterne og anbefalingerne i evalueringsrapporten om *eContent*-programmet. I lyset af sine bemærkninger til evalueringsrapporten opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til at:

- (1) Anerkende digitalt indholds rolle som en middel til at forbedre borgernes adgang til informationer og til at stimulere europæiske virksomheders økonomiske og sociale udvikling.
- (2) at bakke op om *eContent*-programmets rolle som støtte for demonstrationseksempler vedrørende anvendelse af informationer i den offentlige sektor og produktion af europæisk flersproget og multikulturelt indhold.

BILAG

Midtvejsevaluering af
eContent-programmet

Udført for Europa-Kommissionen

Technopolis Ltd

17. juli 2003

1. INDLEDNING

eContent-programmet blev udarbejdet af Europa-Kommissionen⁸ for at fremme vækst og udvikling i den europæiske produktion af digitalt indhold. Programmet trådte i kraft i 2001 og varer til 2005. Ved hjælp af et budget på 100 mio. EUR skal det stimulere produktion, anvendelse og distribution af europæisk digitalt indhold (e-indhold) på de globale net ved at fremme en sund og konkurrencedygtig europæisk e-indholdsindustri, som bedre kan udnytte de muligheder, der opstår inden for nye og fremspirende teknologier.

Programmet har tre aktionslinjer:

- Forbedring af adgangen til og udvidelse af brugen af offentlig information
- Fremme af indholdsproduktionen i et flersprogligt og multikulturelt miljø
- Forøgelse af dynamikken på markedet for digitalt indhold.

Denne evaluering blev udført efter krav fra Rådet i beslutningen, der blev vedtaget den 22. december 2000. Evalueringen strakte sig over seks måneder (januar-juni 2003) og blev udført af et internationalt konsortium under ledelse af Technopolis Ltd.

Selv om man i evalueringen ser på fremskridtene ved midtvejspunktet, har undersøgelsen tillige det vigtige formål at vurdere, om programmet er et hensigtsmæssigt politisk instrument, som kan hjælpe den europæiske e-indholdsindustri med at overvinde nuværende og fremtidige innovationsbarrierer. Det har igen givet mulighed for en formulering af anbefalinger om, hvorvidt og i hvilken form programmet skal videreføres.

Evalueringen omfatter indkaldelse I og II af projekter⁹ i alle femten medlemsstater i Den Europæiske Union samt de tre EFTA-lande Norge, Liechtenstein og Island. Tiltrædelseslandene blev ikke inddraget i evalueringen, fordi kun få af dem ved arbejdets begyndelse i januar 2003 havde underskrevet et aftalememorandum med Kommissionen om deltagelse i programmet. Men for at der kunne tages hensyn til disse landes sandsynlige fremtidige behov, præferencer og forventninger, blev en række repræsentanter for de nationale kontaktpunkter¹⁰ i tiltrædelseslandene interviewet.

2. SAMMENDRAG AF DE VÆSENTLIGSTE EVALUERINGSRESULTATER

Dette sammendrag og de ledsagende anbefalinger danner tilsammen et resumé af evalueringen. Mere detaljerede konklusioner og tilhørende analyser findes i rapportens hoveddel. Evalueringen er koncentreret om seks nøglespørgsmål.

⁸ Jf. Rådets beslutning af 22. december 2000, EFT L 14 af 18.1.2001.

⁹ Programmet gennemføres hovedsagelig i form af forslagsindkaldelser, hvormed interesserede ansøgere opfordres til at indgive forslag om projekter inden en given frist. Der offentliggøres en indkaldelse om året. Indkaldelse III blev offentliggjort i december 2002.

¹⁰ Nationale kontaktpunkter er hjælpesteder, der oprettes af medlemsstaterne for at markedsføre programmet over for et nationalt publikum og for at hjælpe potentielle deltagere med ansøgningsprocedurerne. Selv om de er vigtige for programmet, hører de helt og holdent under medlemsstaternes ansvar.

2.1. Var interventionslogikken bag programmet virkningsfuld?

"Interventionslogik" er betegnelsen for forholdet mellem programmet og de ressourcer, der bruges på det, og de resultater og virkninger, det har medført. Kort formuleret bør der være en logisk sammenhæng mellem de overordnede program mål, de praktiske målsætninger, de forventede konkrete resultater og de foranstaltninger og aktiviteter, der er udtænkt for at opnå resultaterne. For at et program kan være effektivt, bør interventionslogikken være så klar som mulig, idet en uklar interventionslogik kan føre til, at der afsættes ressourcer til foranstaltninger, som ikke beforder programmets overordnede mål.

En nyttig og logisk metode til at påvise effektiviteten i interventionslogikken er en vurdering af programmet på en række forskellige niveauer, sådan som det er vist i figur 1 nedenfor.

Figur 1: Fortolkning af interventionslogikken i eContent-programmet

Overordnet ramme	• eEurope – fremme brug af og adgang for alle til internettet
Overordnet program mål	• Øge konkurrenceevnen i den europæiske indholdsindustri gennem støtte til produktion, brug og distribution af europæisk digitalt indhold på de globale net
Programmets praktiske målsætninger	• Forbedring af adgangen til og udvidelse af brugen af <i>kommercielt levedygtig</i> offentlig information • Fremme af kulturel mangfoldighed og flersprogethed ved at styrke indholdsproduktionen i et flersproget og multikulturelt miljø • Forøgelse af dynamikken på markedet for digitalt indhold
Resultater	• Konkrete projektresultater såsom demonstratorer af nye digitale produkter/tjenester, som er kommercielt levedygtige • Udvikling af modeller og metoder til bedste praksis • Udbredelse af resultaterne • Dannelse af nye partnerskaber
Aktiviteter	• Finansiering af samarbejdsprojekter, som – har kort markedsføringstid – udvikler løsninger baseret på tilgængelig teknologi – bygger på en multinational og tværfaglig fremgangsmåde, der involverer flere partnere

Til støtte for programmets hovedmål er der afsat midler under eContent til finansiering af projekter, som har kort markedsføringstid, som udvikler løsninger baseret på eksisterende teknologi, og som eksperimenterer med nye forretningsmodeller og partnerskaber. Programmet er således markedsorienteret med en klar kommerciel vinkel, og der er kraftig fokus på dannelsen af tværeuropæiske netværk og partnerskaber.

De målsætninger, der blev fastlagt i Rådets beslutning, er meget bredere funderet, idet de har et socialt og politisk aspekt, som rækker ud over et markedsorienteret programs grænser. Selv om målene ikke er uforenelige, ville det være fornuftigt at prioritere dem af hensyn til en veldefineret interventionslogik. Ellers risikerer man at få et program, der skal forsøge at indfange alt og nå alt for mange forskellige mål med forholdsvis begrænsede ressourcer.

Evalueringssekserterne anfører derfor, at fremme af adgang til og anvendelse af internettet giver **den overordnede ramme**, som programmet er forankret i, mens en styrkelse af den europæiske e-indholdsindustris konkurrenceevne er den **overordnede målsætning** for eContent, der i betydelig grad bidrager til denne ramme. Udsigten til i fremtiden at kunne kommercialisere produkter og tjenesteydelser, der er udviklet i disse projekter, er et godt incitament for den offentlige sektors organisationer og universiteter/forskningsinstitutioner til at samle indhold på europæisk plan og gøre det tilgængeligt for et bredere publikum.

De tre aktionslinjer skal ses som programmets **praktiske målsætninger**, som skal bruges til at måle programmets succes. Valget af de tre aktionslinjer blev anset for fornuftigt på baggrund af industriens fragmenterede karakter og rækkevidden af de emner, der var inde i billedet på daværende tidspunkt. Programmets fokus er lagt på én vigtig og for ringe udbredt form for indhold, nemlig offentlig information. Desuden understreges en række tværgående emner, som hæmmer udviklingen af digitalt indhold i Europa, f.eks. flersprogethed og forvaltning af digitale rettigheder.

For at skabe en sund interventionslogik skal de praktiske målsætninger bidrage til det overordnede programål om at styrke konkurrenceevnen i indholdsindustrien og ikke blot øge mængderne af tilgængeligt indhold. Markedsorientering skal være et grundlæggende krav til alle projekter lige fra starten, idet man ellers risikerer, at højst relevant og interessant indhold ikke bliver anvendt effektivt eller tilstrækkeligt målrettet mod de potentielle brugere. Kravet til alle ansøgere om at fremlægge sunde forretningsplaner i forbindelse med ansøgningen blev indført i 2003, og det betragtes som en berettiget og prisværdig ændring.

2.2. Hvad er programmets relevans?

eContent-programmet er *bredt relevant* for et stort antal aktører i indholdsindustrien. Imidlertid har programmet *særlig relevans* for en forholdsvis lille undergruppe inden for indholdsindustrien. Det drejer sig hovedsagelig om virksomheder, der distribuerer offentlig onlineinformation, lokaliseringsekspertiser og offentlige organers og forskningsinstitutioners interne udbydere af specialistindhold. Programmet er også relevant for europæiske foretagender, borgere og brugere, idet det vil øge mængden af tilgængeligt indhold, der har værdi for dem. Programmets betydning øges, i og med at kun få nationale programmer blev identificeret som direkte sammenlignelige med eContent.

eContent-programmets relevans for de forskellige berørte parter varierer og fordeler sig over nedenstående hovedaspekter.

Relevansen af europæisk indhold for SMV'er

- Øget adgang til kommercielt relevant information, som den offentlige sektor sidder inde med.
- Offentlige/private partnerskaber sikrer, at SMV'er inddrages i udformning, pakning, distribution og prissætning af indholdet fra begyndelsen.
- Adgang til vejledning i bedste praksis inden for lokalisering, så SMV'er kan skræddersy deres tilbud mere effektivt til de forskellige målsegmenter på markedet.
- Flere muligheder for netværkssamarbejde med lokaliserings- og sprogekspertise, så der hentes viden fra den mængde viden og forretningsmuligheder, som endnu ikke udnyttes fuldt ud.
- Udbredelse af indholdet på europæisk plan.
- Større viden om tværgående emner som forvaltning og handel med digitale rettigheder.

Relevans for den offentlige sektor

- Bedre mulighed for at udnytte fordele ved indholdet, som ellers ofte ligger skjult.
- Højere serviceniveau for et voksende antal borgere og virksomheder med flere sprog for at hindre sprogbarrierer.
- Udbredelse af indhold til et bredere publikum og dermed fremme af ideen om åbenhed i forvaltningen.
- Markedsvenlig distribution af indhold takket være offentlige/private partnerskaber.
- Kommercialisering som kilde til ekstra indtjening.

Relevans for universiteter og forskningsinstitutioner

- Effektiv udnyttelse af meget relevant, men fragmenteret indhold.
- Udbredelse af indhold til et bredere publikum.
- Bedre mulighed for at markedsføre deres sprog- og lokaliseringsviden gennem netværkssamarbejde med industrien.
- Samling af viden i puljer for at fremme problemløsningen.
- Kommercialisering som grundlag for supplerende indtjening.

Relevans for europæiske brugere

- Større tilgængelige mængder af relevant indhold.
- Bedre adgang gennem nedbrydning af sprogbarrierer.

2.3. Er programmet blevet effektivt forvaltet?

Når dette spørgsmål skal besvares, er det vigtigt at holde den daglige styring af processerne i retning af programmets mål adskilt fra det overordnede "match" med Kommissionens målsætninger og opfattelser. Kort fortalt har spørgeskemaundersøgelsen i denne evaluering vist, at programmet er blevet forvaltet effektivt i begge henseender. De nærmere detaljer i opfyldelsen af målsætningerne findes andetsteds i denne rapport.

Generelt udviste deltagerne en høj grad af tilfredshed med det input, de havde modtaget fra Kommissionen på de tre nøglestadier projektforberejdelse, indgivelse af forslag og projektstyring. Man kan overveje mindre forbedringer i projektdokumentationen, feedback og betalinger, men Kommissionen fortjener ros for sine resultater.

Programmets retsgrundlag viste sig at være klart, sammenhængende og utvetydigt i sine betingelser og krav, idet det er præciseret, hvorfor eContent-programmet er nødvendigt, hvilke mål det har, og hvad aktionslinjerne nærmere omfatter. Det indeholder alle de oplysninger, som Kommissionen skal bruge for at gennemføre programmet. Kommissionen har nøje fulgt procedurene i Rådets beslutning.

I en sektor i hastig forandring som e-indholdssektoren kan de tekniske og markedsmæssige vilkår hurtigt ændre sig og indvirke på projekternes kommercielle potentiale. Programmets output kunne sikres bedre, hvis man var opmærksom på disse to aspekter på et tidligere tidspunkt i projektløbet. Mens projektholdene ideelt set bør rumme de tekniske og markedsmæssige kompetencer, foreslås det for at styrke dette aspekt, at Kommissionen tilskynder de nationale kontaktpunkter til at udgive lister over eksperter i såvel teknologiske som kommercielle anliggender, så der i fornødent omfang kan indhentes en ekstern vurdering. I lighed hermed blev markedsføringsplanerne for projekternes output i mange tilfælde vurderet som inaktive og burde have været sat i gang meget tidligere i processen. Ved gennemgangen af projekterne bør Kommissionen og evalueringseksperterne rette særlig opmærksomhed mod kommercialiserings- og markedsføringsaspekterne heri.

De lokale kontaktpunkters opgave med at oplyse om programmet var mindre klar, idet de var blevet etableret på forskelligt grundlag af den enkelte medlemsstat. Derfor har nogle af kontaktpunkterne ressourcer og status til at være meget aktivt involverede, mens andre er meget mere passive. Hvis de nationale kontaktpunkter forbedrede deres netværkssamarbejde og gode praksis, ville det betyde et netværk med højere nytteværdi for både nuværende og kommende brugere.

Med hensyn til bevidstgørelsesaktiviteter kunne resultaterne heraf offentliggøres på websteder for at gøre udbredelsen større og mere markedsvenlig. Det kunne også være gavnligt for de specifikke markedsbegivenheder, hvis den kommercielle sektor i højere grad blev inddraget for at inspirere til kommercialiseringsaktiviteter på et tidligere tidspunkt i processen.

Generelt blev programmet vurderet til at være godt forvaltet, men manglede et mere anvendt markedsfokus for at maksimere potentialet i projekterne.

2.4. Har programmet opfyldt deltagernes forventninger?

Deltagerne har i princippet forstået programmets mål godt, navnlig vedrørende det kommercielle aspekt og netværksaspektet. Alle deltagerne havde betragtet "udvikling af nye produkter/processer og tjenesteydelser" som et højt prioriteret mål. Netværksmålene, f.eks. "adgang til supplerende ekspertise" og "dannelse af strategiske alliancer", blev også højt placeret. Mål vedrørende tilegnelse af viden og styrkelse af intern læring blev vurderet lavere. Selv om læring var et vigtigt projektresultat, blev det ikke opfattet som et af projekternes primære målsætninger. Den lave placering, som "teknologisk risikodeling" fik, viser klart, at eContent ikke er tænkt som et teknologiprogram.

Som forventeligt var der nogle udprægede forskelle mellem deltagertyperne med hensyn til prioriteringen af målene. Adgang til markeder, kunder og bedre konkurrenceevne var de vigtigste for erhvervslivet. I den offentlige sektor og universitetsverdenen blev udbredelse af indhold til et bredere publikum rangeret højest blandt målene. Udviklingen af et slutprodukt fik høj prioritet hos alle typer deltagere.

Resultaterne viste desuden, at erhvervslivet forventer sig andet af netværk og partnerskaber, end man gør i den offentlige sektor og i universitetsverdenen. Mens netværksmålene generelt blev højt prioriteret blandt alle deltagere, var virksomhederne på deres side hovedsagelig ude efter supplerende ekspertise, hvor de offentlige myndigheder og universiteter var mere interesserede i strategiske alliancer for at få udbredt deres indhold til et bredere publikum.

Nogle af projektmålene er allerede nået trods den forholdsvis korte tid, programmet har eksisteret. Det er især tilfældet med netværksmålene, f.eks. "dannelse af strategiske alliancer" og "adgang til supplerende ekspertise". Et af programmets hovedmål, nemlig at der etableres netværk på tværs af forskellige typer aktører i markedet, er således ikke blot blevet vurderet som meget vigtigt af deltagerne, men er allerede i høj grad nået.

Mange deltagere forventede, at målene om udnyttelse af projektoutputtene først ville blive nået efter projektets afslutning. Dette afspejler, at kommercialisering ikke hidtil har fået megen opmærksomhed, hvilket igen betyder, at det varer nogen tid, inden projekternes kommercielle indvirkning udmønter sig i praksis.

2.5. Hvori består de direkte output af eContent, og hvordan skal de kommercialiseres?

Der er allerede fremstillet en bred vifte af output, og ifølge deltagerne er flere på vej i den nærmeste fremtid. De fleste projekter er langt fremme, og nye produkter og tjenesteydelser forventes realiseret, når projekterne afsluttes. Det ser derfor ud til, at programmet har haft held til at øge de tilgængelige mængder af digitalt indhold i Europa.

Med hensyn til kommerciel udnyttelse, som er et af de vigtigste mål for eContent-programmet, havde kun få deltagere indtil da udarbejdet konkrete planer for markedsføring, salgsprocedurer, kundemålgrupper og indtjeningsmodeller/mængder. Et mindre antal projekter er allerede i pilotfasen, hvor man aktivt tester en tidlig version af slutproduktet i de potentielle kunde grupper. De fleste projekter er dog stadig i feasibility-fasen, hvor man undersøger de potentielle brugeres behov og deres vilje til i givet fald at betale for et produkt eller en tjenesteydelse. Derfor vil der i de fleste projekter fortsat være behov for tid, arbejde og penge til markedsføringsundersøgelser, pilotfaser og andre forlanceringsaktiviteter, førend de potentielle kommercielle output kan forventes.

Usikkerhed med hensyn til disse output er et uundgåeligt aspekt af innovationsprocessen og er ikke usædvanlig selv for markedsorienterede programmer. Det forhold, at kommercialiseringen blev vurderet til kun at være på et tidligt udviklingstrin i størstedelen af projekterne, bør dæmpe Kommissionens forventninger om, at outputtene vil være så godt som klar til lancering på markedet, og at kommercialiseringen vil blive realiseret kort tid efter projektafslutningen. For at bøde på denne uvished bør der træffes foranstaltninger til at støtte kommercialiseringsaspekterne allerede på et tidligt tidspunkt i projektforsløbet. Tidlig inddragelse af potentielle erhvervsbrugere og/eller distributører i projektet er et eksempel på en foranstaltning, som ville styrke og fremme den kommercielle udnyttelse. Hvis brugernes behov ikke vurderes på et tidligt tidspunkt i projektforsløbet, er der risiko for, at gode indholdsprodukter ikke vil blive fuldt udnyttet, at produktet ikke bliver hensigtsmæssigt designet, og at markedsføringstiden måske bliver unødigt lang.

2.6. Er programmets mål nået?

Overordnet set er programmets mål meget brede og de tilhørende ressourcer temmelig begrænsede. Det ville derfor være urealistisk at forvente, at programmet får en vidtrækkende indvirkning. eContent bør snarere opfattes som et demonstrationsprogram, der skal anskueliggøre over for den europæiske indholdsindustri, at den offentlige sektor sidder inde med information, som er af kommerciel interesse, at flersprogethed er et vigtigt aktiv på europæisk/globalt plan, og at spørgsmål som forvaltning af digitale rettigheder stikker en effektiv kæp i hjulet for kommercialiseringen af digitalt indhold og derfor skal løses.

Forbedring af adgangen til og udvidelse af brugen af offentlig information

Inden for offentlig information blev programmet vurderet til at være meget effektivt ud fra de hidtidige fremskridt. De finansierede projekter er interessante for en bred gruppe af borgere og virksomheder i Europa og dækker vigtige områder som tinglysning, geografisk og social information, miljødata og patentoplysninger. Projekterne har allerede bidraget til at løse vigtige terminologiske, retlige og begrebsmæssige uoverensstemmelser. Uden programmet ville mange af disse projekter ikke være blevet realiseret eller i det mindste ikke i samme udstrækning. Det kan derfor konkluderes, at adgangen til offentlig information er blevet forbedret på grund af programmet, ligesom de tilgængelige mængder er blevet øget. Herudover støtter aktionslinje 1 også Kommissionens lovgivningsarbejde og politikfastlæggelse inden for offentlig information¹¹.

Hvorvidt den øgede tilgængelighed på sigt vil give et kommercielt udbytte, er vanskeligt at afgøre på nuværende tidspunkt. På dette stadium i programmet kan man mene, at nogle af projekterne må forventes at udvise betydelig kommerciel værdi, hvis de pakkes og distribueres dygtigt. Det forhold, at der i de fleste projekter endnu ikke er udarbejdet et udnyttelsesscenarie (for nogle var det ikke et krav fra begyndelsen), betyder imidlertid, at der vil gå nogen tid, før markedsmulighederne for de europæiske SMV'er kan udnyttes. Som allerede foreslået kunne en tidlig inddragelse af erhvervsbrugere og/eller distributører i hvert projekt forkorte markedsføringstiden for offentlige indholdsprodukter og sikre, at disse produkter fra starten var skræddersyet til de potentielle brugeres behov.

¹¹ Jf. "Grønbog om information i den offentlige sektor i informationssamfundet", offentliggjort i januar 1999, og "eEurope 2002: et europæisk retsgrundlag til udnyttelse af offentlig information", som indeholder retningslinjer for Kommissionen vedrørende anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter. Den 5. juni 2002 blev der offentliggjort et forslag til direktiv om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter. Disse dokumenter kan ses på <http://www.cordis.lu/econtent/psi/pubsec.htm>.

En opsummering af det kommercielle potentiale for offentlig information, sådan som det støttes under dette program, giver anledning til følgende bemærkninger:

- Den type offentligt indhold, som mest sandsynligt vil kunne skabe indtjening, skal findes inden for B2B-information (business to business). Geografisk information, tingbogsoplysninger osv., som i højere grad kan anvendes af virksomheder end af den enkelte borger, har et større kommercielt potentiale.
- Der vil sandsynligvis opstå en interessekonflikt mellem den offentlige og den private sektor, når det drejer sig om socialt følsomme oplysninger som f.eks. medicinske data. En væsentlig faktor for, om de kommende kommercialiseringsmodeller lykkes eller mislykkes, vil være den valgte indtjeningsmodels nøjagtige art og velegnethed. Især med hensyn til socialt følsom information vil den offentlige sektor ønske fortsat at blive inddraget i beslutninger om, hvem der skal have adgang til produktet og til hvilken pris.
- I nogle tilfælde tøver den offentlige sektor med at udnytte anvendelsen af offentligt indhold, fordi den kan sætte den potentielle indtjening fra egne indholdsaktiver på spil ved at give den private sektor licens til at udnytte det. Visse offentlige institutioner foretrækker at fortsætte kommercialiseringen af deres indhold på egen hånd eller i samarbejde med andre offentlige institutioner for at undgå denne risiko.

Fremme af indholdsproduktionen i et flersproget og multikulturelt miljø

Programmet har medvirket til fremstillingen af en række output, der allerede eller snart er færdige, og som skal bidrage til at:

- påvise, hvad lokalisering/flersprogethed betyder for europæiske virksomheder,
- hjælpe indholdsproducenter med lokalisering af deres tilbud, f.eks. gennem rådgivning, modeller for bedste praksis, interaktive vejledninger og uddannelsesmodeller,
- gøre vigtigt indhold tilgængeligt for et europæisk publikum på en række sprog og dermed sikre mere udstrakt adgang,
- tilvejebringe effektive søge- og hentemekanismer på flere sprog for at sikre adgang til vigtigt indhold.

Man må derfor forvente output af god kvalitet som et resultat af programmet. Herudover har deltagerne allerede opnået vigtige, men mindre håndgribelige fordele i form af netværkssamarbejde og videnuudveksling ved at sammensætte tværfaglige hold af lokaliseringsudbydere, ejere af højt specialiseret indhold, specialkonsulenter, softwareudbydere og internationale sammenslutninger af indholdsrelaterede brancher. Ved at sætte forskellige aktører fra forskellige områder sammen i netværksgrupper har man skabt vigtige synergier og dermed en værdiforøgelse for europæiske indholdsvirksomheder.

Den vigtigste virkning af aktionslinje 2 består i en styrkelse af begrebet lokalisering som et multikulturelt og ikke kun flersprogligt fænomen. Det blev gjort klart fra programmets begyndelse, at projekter om udvikling af oversættelsessoftware ikke ville komme i betragtning. Deltagerne opfatter hovedsagelig stadig lokalisering som oversættelse. Programmet har bidraget til at rette op på denne ensidige forståelse og har givet de europæiske SMV'er et mere værdifuldt aktiv, som de kan bruge til at komme ind på de øvrige nationale markeder.

Trods sin fornuftige målsætning præsenteres aktionslinje 2 imidlertid på en måde, der tydeligvis mangler fokus, og den ekstra virkning af denne aktionslinje ud over den direkte indflydelse på deltagerne vil derfor ikke blive så stor, som tilfældet er med aktionslinje 1. Aktionslinje 2 henvender sig til et meget bredt publikum, der ikke har meget til fælles, idet stort set alle, der har noget at gøre med flersprogethed, tilskyndes til at deltage.

Denne mangfoldighed er der i princippet ikke noget i vejen med, da den afspejler indholdsindustriens mangfoldighed og fragmenterede karakter, og en bredt anlagt tilgang var bestemt et rigtigt valg på det tidspunkt, hvor programmet blev udformet og iværksat. Men hvis man ser fremad, er det nok tilrådeligt, at eContent får sit fokus præciseret (se anbefalingerne nedenfor). På grund af programmets vigtige demonstrationsaspekt ville det være fornuftigt at præcisere dette fokus for at maksimere programmets resultater. Et mere veldefineret fokus ville give et klarere budskab til flere nøje definerede brugergrupper, i stedet for at programmet fik en bredere, men mere diffus virkning. Med et bredt fokus er brugergrupper og målmarkeder for fragmenterede, til at programmet kan opnå den kritiske masse, der er nøgelfaktoren i et vellykket demonstrationsprogram.

Forøgelse af dynamikken på markedet for digitalt indhold

Programmets brede vifte af emner lige fra adgang til kapital til forvaltning af digitale rettigheder understregede vigtige strukturelle elementer i industrien. Der blev givet støtte til en række meget relevante projekter, som sigtede mod at nedbryde nogle af barriererne for kommerciel udnyttelse af digitalt indhold.

På grund af denne aktionslinjes beskedne budget - kun 15 % af det samlede eContent-budget - ville en bredere virkning næppe være realistisk. Værdien af denne aktionslinje ligger i afdækningen af såkaldte "hot spots", som er relevante for industrien, og som trænger til en løsning på europæisk plan. eContent-programmets nuværende fokus på udveksling af god praksis, opbygningen af et strategisk overblik over e-indholdsmarkedet og udbredelsen af projekternes resultater er af stor værdi på grund af programmets demonstrationskarakter.

Når programmets resultater skal bedømmes, melder følgende kommentarer sig:

- Programmets fokusering på SMV'er er lykkedes. En væsentlig del (43 %) af deltagerne er SMV'er, hvoraf 16 % har under 10 ansatte, og andre 16 % har mellem 10 og 49 ansatte. Det vurderes som et godt resultat, da SMV'er er en af de primære grupper, som Kommissionen ønskede at tiltrække.
- Det er lykkedes med programmet at skabe og styrke de tværeuropæiske netværk og partnerskaber og fremme videnudveksling mellem forskellige grupper af aktører. Selv om en stor del af deltagerne kendte alle eller nogle af deres partnere før deltagelsen i eContent, har programmet bidraget til at styrke disse netværk. Herudover kan netværkseffekten forventes at være meget bæredygtig, idet en stor del af deltagerne angav, at de planlagde at fortsætte samarbejdet med nogle af partnerne i fremtidige projekter.
- Selv om læringsvirkningen ikke var et udtrykkeligt mål for programmet, har den vist sig at være et vigtigt uåndgribeligt udbytte af eContent. Projekterne har hjulpet den enkelte organisation til at tage fat på dens eget arbejde på en mere struktureret måde og at dele central viden med de øvrige deltagervirksomheder. Vigtige læringsvirkninger kan også findes på det tværkulturelle områder, hvor der er udviklet interessante og effektive modeller for grænseoverskridende samarbejde.

3. ANBEFALINGER

Rapportens kapitel om anbefalinger er delt i to. Første del omhandler foreslåede forbedringer til det aktuelle program, mens anden del er en gennemgang af mulighederne for at udforme et kommende program.

3.1. Anbefalinger til det aktuelle program

Generelle anbefalinger til Kommissionen

- Kommissionens finanskontrollsystem kræver, at de finansielle resultater skal dokumenteres i ansøgningsprocessen. Selv om dette krav frafaldes for ansøgere, som er i en opstartsfase, kan disse ansøgere ikke modtage forskud, hvilket ellers er den vigtigste grund for en nystartet virksomhed til at deltage i programmer som eContent. Kommissionen bør revidere sine ansøgningskrav for at gøre det lettere for nystartede virksomheder at opnå støtte fra programmer, som netop helt eller delvis er målrettet mod sådanne virksomheder.

De finansielle procedurer bør forbedres, så deltagende organisationer modtager midlerne, navnlig forskud, hurtigere og ideelt set inden 60 dage efter kontraktens underskrivelse. Betalingsforsinkelser blev ofte påtalt af de deltagende virksomheder. De er især ødelæggende for SMV'er, hvis deltagelse i programmet eller hele eksistens kan være truet, hvis midlerne forsinkes.

Anbefalinger til EU-programforvaltningen

- Det kommercielle markedsfokus bør understreges som et vigtigt aspekt, der bør forløbe parallelt med projektets udvikling og ikke først indgå ved afslutningen heraf. Ud over at kræve sunde forretningsplaner fremlagt sammen med ansøgningen bør man i udvælgelsesprocessen vurdere det som et positivt træk (omend det ikke i praksis kan gøres obligatorisk), hvis der er inddraget erhvervsbrugere og/eller distributører i projektet. Ligeledes bør der anlægges et skarpere kommercielt fokus på salgsfremmende begivenheder.
- Systemet med feedback til godkendte og afviste ansøgere bør revideres for at forbedre kvaliteten og konsekvensen. Ligeledes anbefales det at indføre standardformularer og krav til udfyldelse heraf. Supplerende uddannelse heri af evalueringseksperterne bør også overvejes.
- Projektdokumentationen bør revideres med henblik på at opnå større klarhed og konsekvens og for at gøre den enklere for brugerne, i det omfang Kommissionens interne procedurekrav tillader det.
- Programmets websted bør anerkendes som en af de vigtigste adgangsveje til programmet. Derfor bør der ryddes op i struktur og indhold for at gøre webstedet bedre.
- Kommissionen bør tilskynde til indførelse af netværksarrangementer om god praksis blandt de nationale kontaktpunkter som en støtteaktion for programmet. Sådanne aktioner bør udelukkende drives af de nationale kontaktpunkter med deltagelse af Kommissionen og bør sigte mod at forbedre kvaliteten og konsekvensen i den service, som det europæiske netværk af nationale kontaktpunkter tilbyder.

- Kommissionens bemanding af programmet bør overvejes i lyset af disse anbefalinger, så den høje servicekvalitet, der bevidnes i undersøgelsen, kan fastholdes eller gøres endnu bedre.

Anbefalinger til medlemsstaterne

- Medlemsstaterne tilskyndes til i så høj grad som muligt at fremme den kommercielle værdi af indholdet og betydningen af flersprogethed. Det kunne gøres ved i forbindelse med arrangementer at vise eksempler på succesrige eContent-projekter om IKT-relaterede statslige websteder og ved at se på målene for eContent i nationale strategier og programmer. Det ville sikre, at eContent-programmet får en bredere indvirkning, og at budskabet når ud til alle relevante interessenter i medlemsstaterne.
- For at sikre den fortsatte støtte til udvikling af digitalt indhold kunne medlemsstaterne i stigende grad tage hensyn til indholdsrelaterede aktiviteter i deres egne nationale støtteprogrammer eller om nødvendigt udarbejde nye nationale programmer i stil med eContent.

Anbefalinger til de nationale kontaktpunkter

- De nationale kontaktpunkter bør tilskyndes yderligere til at demonstrere, hvad god praksis er, når de holder informationsdage. Herudover bør de bilaterale møder, der afholdes på informationsdagene, fortsætte og blive en integreret del af disse arrangementer. Det ville øge kvaliteten af de forslag, der indsendes til Kommissionen, ved at give de potentielle deltagere et tydeligere indtryk af, hvilke projekter der har en chance for at blive godkendt, eller ved at vise dem vej til andre programmer.
- De nationale kontaktpunkter bør opstille og løbende ajourføre en liste over nationale eksperter på områder, som er relevante for eContent-projekter, i deres respektive lande. Eksperterne bør ideelt set gennemgå en kvalitetskontrol, før de bliver optaget på listen, men de nationale kontaktpunkter kan ikke gøres ansvarlige for dem. På anmodning bør navne og kontaktdata på de relevante eksperter udleveres til deltagerne, så disse kan få assistance til at håndtere kommercielle og teknologiske problemer, som måtte opstå undervejs i projekterne.
- De nationale kontaktpunkter bør i stigende grad indgå i fælles netværksaktiviteter for at forbedre servicetilbuddene. Der kunne her være tale om jævnlige møder, udveksling af god praksis, workshoper, standardisering af servicetilbuddene, markedsføring, dataindsamling osv. Fælles netværksarrangementer kunne ligeledes sætte fokus på behovet for mere national opbakning i visse medlemsstater.

3.2. Anbefalinger til et opfølgende program

3.2.1. Argumenter for et "eContent II-program"

En af denne midtvejsevalueringens konklusioner er, at der allerede er et tydeligt behov for et opfølgende program. Den sammenhæng, hvori digitalt indhold indgår, har forandret sig siden programmets indførelse. Der er de seneste år sket et betydeligt fald i priserne på basale telekommunikationsydelser og brug af bredbåndslinjerne i Europa, som i programmets forhandsevaluering blev udpeget som et stort negativt incitament for anvendelsen af indholdsrigte digitale tjenesteydelser og udviklingen af et massemarked. Juridiske emner som f.eks. beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder er blevet behandlet i form af en række nationale og europæiske initiativer, hvoraf det vigtigste er EU's direktiv om ophavsret.

Parallelt med denne udvikling har den nylige afmatning i internetøkonomien fået mange virksomheder til at indskrænke deres investeringer i aktiviteter, som vedrører e-virksomhed og digitalt indhold.

Trods disse forhold er det evalueringseksperternes holdning, at der fortsat er meget, der taler for et "eContent II-program".

For det første findes mange af de barrierer, som affødte eContent-programmet, stadig på trods af forandringerne i lovgivnings- og forretningsmiljøet. Udnyttelsen af offentlig information hæmmes fortsat af en række lovgivningsmæssige og begrebsmæssige forhold, som det vil tage lang tid at ændre på. Lokalisering opfattes endnu som oversættelse frem for en tilpasning til lokale markeder, hvilket reducerer europæiske SMV'ers chancer for succes på fremmede markeder.

For det andet skal der fortsat tilskyndes til mere netværksaktivitet for at samle Europas indholdsproducenter og sprogbranchen i den hensigt at forbedre design, produktion og distribution af kvalitetsindhold i et miljø, der får mere og mere flersproget og multikulturel karakter. Dette behov vil blive yderligere forstærket, når EU udvides med lande, som har meget forskellige kulturelle og lingvistiske krav.

For det tredje er den kommercielle værdi af digitalt indhold endnu ikke demonstreret i et omfang, der er tilstrækkeligt til at sikre, at Europa kan indhente de største konkurrenter som f.eks. USA. Det er i de fleste tilfælde uvist, hvilken kommerciel succes projekterne under eContent-programmet vil få, og det afføder et behov for, at programmet fortsætter med et stærkt kommercielt fokus for at øge konkurrenceevnen i e-indholdsindustrien på længere sigt.

Endelig har venturekapitalinvestorer og banker udvist større forsigtighed med hensyn til at finansiere indholdsrelaterede projekter, og det betyder, at e-indholdssektoren har ringere adgang til den kapital, der er nødvendig for at nå det fulde potentiale. Et opfølgende eContent-program ville være et afgørende skridt i retning af at tilvejebringe sunde forretningsmodeller for indholdstjenester og reducere omkostningerne ved at skabe indhold, der passer til det europæiske marked.

3.2.2. Argumenter for et mere klart defineret fokus

Som påpeget i konklusionerne var aktionslinjerne i det aktuelle program velvalgte og relevante for deltagerne samt for en bredere gruppe af aktører i indholdsindustrien. Sektorens fragmenterede karakter med højst forskellige grupper af aktører samt dens status som nyetableret på tidspunktet for programmets iværksættelse krævede en så bred tilgang som muligt. Det anbefales imidlertid på det kraftigste, at ethvert fremtidigt program er mere målrettet med hensyn til såvel deltagere som discipliner. Indholdsindustrien er nu modnet i forhold til programmets starttidspunkt, og selv om der endnu ikke findes en universel kategorisering, er denne industris profil blevet mere genkendelig, fordi den klart adskiller sig fra de sektorer, der producerer varer og tjenesteydelser. Et stærkere og mere klart defineret programfokus ville have to store fordele:

- For det første er der argumentet om indvirkning. Et støtteprogram skal for at være så effektivt som muligt sigte mod at maksimere indvirkningen på en gruppe aktører ud over de direkte deltagere i programmet. Det bør have til formål at opnå en adfærsændring på længere sigt, f.eks. omfordeling af finansielle og menneskelige ressourcer til nye teknologi-/forretningsområder. Et bredt fokus gør brugergrupper og målmarkeder for fragmenterede, til at programmet kan opnå den kritiske masse, som er en nøgelfaktor i et

vellykket demonstrationsprogram. På grund af eContent-programmets vigtige demonstrationsaspekt ville det være fornuftigt at indsnævre dette fokus for at maksimere programmets indvirkning. Et snævrere fokus ville give et klarere budskab til flere nøje definerede brugergrupper, i stedet for at programmet fik en bredere, men mere diffus virkning.

- For det andet vil et snævrere fokus gøre det lettere at kommunikere og administrere programmet, fordi man bedre kan målrette aktiviteterne mod potentielle deltagere eller deltagergrupper. Det vil på sigt give færre og mere målrettede forslag og gøre det muligt at skærpe fokus i foranstaltningerne vedrørende bevidstgørelse og udbredelse.

3.2.3. *En mulig profil for "eContent II"*

Et kommende program kunne bygges op omkring en række emner, som efter interessenternes mening og evalueringseksperternes erfaring er afgørende for udviklingen af europæisk digitalt indhold. "eContent II" kunne være koncentreret om at anvende indhold til følgende formål:

Bredere læring: Til dette formål skulle der fokuseres på projekter, der sigter mod gensidig inspiration mellem den offentlige sektor, universiteter/forskningsinstitutioner og erhvervslivet. Som eksempel kunne nævnes udvikling af indhold til virtuelle miljøer og læringsmiljøer inden for højere uddannelse og videreuddannelse samt udvikling af indhold til at styrke den organisationsinterne læring. Det vil være nødvendigt at koordinere aktionerne med Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur's eLearning-initiativ.

Udvidet anvendelse af offentlig information: Det aktuelle program har afdækket, at offentlig information er et kommercielt levedygtigt produkt, og det er et aspekt, der skal fremmes yderligere inden for EU. Foreløbig har geografisk og meteorologisk information samt forretningsdata lagt sig i spidsen på markedet. Fra denne del af programmet kunne der ydes støtte til projekter om udvikling og kommerciel udnyttelse af tværeuropæisk offentlig information. Alle projektansøgninger bør obligatorisk ledsages af en sund forretningsplan for at øge det kommercielle fokus, som så skal fastholdes i resten af projektforløbet.

Bredere videnbase om europæisk digitalt indhold: Denne del kunne omfatte en række ledsageforanstaltninger til fremhævelse af tværgående emner som markeds- og teknologiundersøgelser, undersøgelser af bedste praksis, netværksarrangementer og informations- og udbredelsesforanstaltninger.

Anvendelse af teknologi som et middel til at udnytte indholdsbasen: Det er vigtigt, at både private og offentlige aktører i e-indholdssektoren er i stand til at udvikle og udnytte fordelene ved anvendelse af teknologier, der gør det muligt at øge farten og tilgængeligheden i brugen af e-indhold og nedbringe omkostningen herved. Dette aspekt ville sætte fokus på anvendelsen af ny teknologi i forbindelse med eContent-programmet - naturligvis uden at overlapse med nogen af de andre af Kommissionens forsknings- og teknologiprogrammer.

De to overordnede krav til alle projekter, uanset under hvilken programdel de får støtte, bør være **kommercialisering og europæisering**.

Kommercialisering

- Det skal så vidt muligt fra begyndelsen dokumenteres for alle projekter, at de er kommercielt levedygtige. Ved ansøgningen skal der fremlægges en så detaljeret forretningsplan som muligt med beskrivelse af f.eks. kommercialiseringsaspekter.

- Alle projekter bør obligatorisk være bygget op om et offentligt-privat partnerskab (måske undtagen i forbindelse med ledsageforanstaltninger). Det vil sikre, at der på et tidligt tidspunkt i projektforløbet tages hensyn til kommerialiseringen, og at produkterne er mere præcist skræddersyet til markedets behov fra begyndelsen.
- Potentielle erhvervsbrugere og/eller distributører bør inddrages på et meget tidligt stadium i projektet. Projekter, som har stort markedspotentiale og er påviseligt interessante for kommende brugergrupper, bør foretrækkes.

Europæisering

- Europæisk merværdi: Projekterne bør være interessante for en bred gruppe af europæiske erhvervs- og privatbrugere og samtidig styrke Europas kulturelle mangfoldighed og fremhæve emner af fælles interesse som f.eks. miljøspørgsmål, lokalisering og bedste praksis.
- I stedet for at blive behandlet under en separat aktionslinje bør flersprogethed indgå som naturligt led i alle projekter i form af f.eks. adgang på flere sprog eller installation af flersprogede søgemekanismer. Ved at integrere flersprogethed i alle projekter vil formålet hermed blive mere klart demonstreret, nemlig som et middel til at nå et mål snarere end en enkeltstående foranstaltning. Hvis tværeuropæisk indhold skal få succes i markedsførelse, er det strengt nødvendigt med flersproget adgang.

Yderligere aspekter

Ud over disse to krav bør der i ethvert nyt program lægges mere vægt på såvel anvendelsen af mobile og andre anordninger til at få adgang til e-indhold som udviklingen af e-indholdsprodukter til disse anordninger. Dette aspekt var allerede til stede i forslagsindkaldelse II under det aktuelle program, men det bør yderligere fremhæves. På grund af den seneste udvikling i mobilkommunikationsindustrien vil distributionen af indhold vedrørende mobile anordninger få meget stor betydning for sektoren i fremtiden¹². Større fleksibilitet i distributionen af indhold vil bidrage til at gøre indholdet mere interessant for en bredere gruppe af markedsaktører og dermed styrke dets kommercielle potentiale.

Den nuværende tilgang til brug af demonstrationsprojekter og definitionsfaseprojekter (eller gennemførlighedsprojekter) baseret på internationale konsortier bør fortsætte. Erfaringen viser, at den finansiering, der bevilges til konkrete projekter, som sigter mod at frembringe demonstratorer eller verificere gennemførligheden heraf, er mest udbytterig for markedsorienterede programmer. Foranstaltninger til at styrke udviklingen inden for uddannelse og færdigheder er også værdifulde, men de ville ikke kunne dækkes inden for programmets nuværende midler.

Ledsageforanstaltninger i form af markeds- og teknologiundersøgelser og vejledninger i bedste praksis kunne også bidrage til opbygning af relevante færdigheder. Dette er særlig vigtigt for den fase, der følger efter projektets afslutning, med henblik på at sikre, at projektets output med held kommerialiseres på markedet. Man kunne finansiere undersøgelser af eksempler på vellykket kommerialisering for at nå dette mål. Herudover bør Kommissionen tilskynde de nationale kontaktpunkter til at udarbejde lister over kvalificerede

¹² Jf. "Digital Content for Global Mobile Services", rapport udarbejdet for Europa-Kommissionen af Andersen Consulting, 2000. Rapporten kan findes på: http://www.cordis.lu/econtent/studies/stud_mobile.htm.

eksperter, som kan yde projektdeltagerne bistand lige fra demonstrationsfasen og frem til slutproduktet.

Alle disse foranstaltninger vil naturligvis få indvirkning på finansieringsniveauet. Enhver ændring af fokus medfører overvejelser om den mængde projekter, som kunne finansieres, hvis budgettet blev større. Mens det er et spørgsmål, som Kommissionen må besvare med tanke på lige så krævende programmer, anbefales det dog kraftigt at øge budgettet væsentligt på grund af den størrelse og betydning, som den globale e-indholdsindustri allerede nu har og inden for en overskuelig fremtid vil antage.